

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА
ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти
Викладач	Захарасевич Наталія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Кравець Надія Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	+380684243004
E-mail викладача	nataliia.zakharasevych@pnu.edu.ua kravets.nadiia@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Індивідуальні і групові консультації онлайн (viber, e-mail) і офлайн
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є основні теоретичні та методичні засади організації рухової діяльності й формування валеологічної культури дітей дошкільного віку, закономірності розвитку їхньої рухової активності, формування здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я.</p> <p>У процесі навчання здобувачі освіти засвоюють систему знань у галузі теорії та методики фізичного виховання дошкільників, опановують практичні вміння й навички організації та проведення активних форм фізкультурно-оздоровчої роботи. Особлива увага приділяється впровадженню оздоровчої парадигми в освітній процес, інтеграції знань, формуванню ціннісного ставлення майбутніх педагогів до проблеми збереження, формування і зміцнення здоров'я дітей та готовності до практичної реалізації цих підходів у професійній діяльності.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни: забезпечити кваліфікаційну компетентність майбутніх фахівців у збереженні та зміцненні здоров'я дітей; сприяти світоглядному переосмисленню пріоритетності даного напрямку.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оволодіння студентами змістом навчальної дисципліни; - усвідомлення майбутніми педагогами пріоритетності фізкультурно-оздоровчої роботи та необхідності формування у дітей світоглядно-оздоровчої поведінки; - оволодіння студентами системою знань, фахових умінь і навичок; - уміннями їх творчо та оперативно реалізовувати у професійній діяльності задля забезпечення сприятливих передумов для збереження і зміцнення здоров'я 	

дітей, впровадження у систему дошкільної освіти оздоровчої парадигми;

- формування практичних умінь і навичок виконання фізичних вправ та проведення різних форм роботи з фізичного виховання;
- – формування потреби у самоактуалізації, професійному самовдосконаленні та самоосвіті задля компетентного вирішення оздоровчих завдань у галузі дошкільної освіти.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (за стандартом вищої освіти України):

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові компетентності) (за стандартом вищої освіти України):

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

Програмні результати навчання:

ПРН-01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-04 Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-14 Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН-20 Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПРН-22 Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку

Загальні компетентності (за професійним стандартом):

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення

спільної мети (лідерська компетентність).

Професійні компетентності (за професійним стандартом):

А Організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу:

A2 Організаційна

A2.2 Здатність обирати ефективні методи, форми та засоби організації освітнього процесу відповідно до запитів та потреб здобувачів освіти

A2.3 Здатність організовувати ігрову (провідну) і інші види дитячої діяльності та підтримувати види діяльності, ініційовані дитиною

Б. Участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища

B1 Здоров'язбережувальна

B.1.1 Здатність організовувати фізично безпечне середовище

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12/4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18/6
самостійна робота	60/80

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / Вибірковий
4	012 Дошкільна освіта	Другий	Обов'язковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Предмет теорії і методики фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку.	2	2	8
Тема 2. Методичні особливості навчання дошкільників основним рухам.	2	4	10
Тема 3. Методика навчання дітей дошкільного віку рухливих ігор, ігор з елементами спорту та вправ спортивного характеру	2	4	10
Тема 4. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня. Здоров'язбережувальні технології фізичного виховання дітей дошкільного віку	2	2	12

Тема 5. Вправи спортивного характеру	2	4	10
Тема 6. Методика проведення занять з фізичної культури. Сучасні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи в ЗДО	2	2	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>З урахуванням Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів (вага оцінок за практичні заняття – 40 балів, за самостійна робота – 10 балів, екзамен – 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту) як СР.</p>
Вимоги до письмових робіт	Проводяться в системі дистанційного навчання університету https://d-learn.pnu.edu.ua . Оцінюються за 100-бальною шкалою
Семінарські заняття	Семінарські та практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань, в т.ч. завдань самостійної роботи. Оцінка за такі види роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни (50 б. максимальна оцінка; мінімальна, як допуск до екзамену - 25б.).
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка мін. 25 балів (50%) за всі форми роботи, максимальна-50б.
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма здачі – комбінована.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: Проводяться в системі дистанційного навчання університету <https://d-learn.pnu.edu.ua>. Оцінюються за 100-бальною шкалою.

Академічна доброчесність:

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

- Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)
- Положення про запобігання академічному плагіату (нова редакція).
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Відвідування занять:

Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf>).

Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>).

Неформальна освіта:

Згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyilia-stefanyka.pdf)

зараховуються результати неформальної освіти в залежності від кількості годин та тем, які повинні відображати матеріал практичних занять. Обов'язковою умовою визнання результатів неформального навчання здобувача в рамках НД освітньої програми є відповідність цих результатів рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція): наказ МОН України від 12.01.2021 № 33. Київ: МОН, 2021. 46 с. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovo_ho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2019. 148 с. Режим доступу: <https://lib.idgu.edu.ua/gift-1709-2020/>
3. Гаращенко Л. В. Методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Київ: КУБГ, 2018. 68 с. Режим доступу: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26333/>
4. Гаращенко Л. В. Теорія і методика фізичного виховання та валеологічної освіти: робоча програма навчальної дисципліни Київ: КУБГ, 2016. 34 с. Режим доступу: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19411/>
5. Грищенко О. О. Організація фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку засобом сучасних педагогічних технологій: кваліфікац. робота Кривий Ріг: КДПУ, 2024. 68 с. Режим доступу: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11239>
6. Захарасевич, Н. В., Кравець, Н. С., Клевака, Л. П. (2024). Роль фізичної активності у формуванні здорового способу життя дітей дошкільного віку. *Академічні візії*, (38). вилучено із <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1580> (<https://doi.org/10.5281/zenodo.14571345>)
7. Зозуля К. В. Методичні рекомендації до навчального курсу «Теорія та методика фізичного виховання» / К. В. Зозуля. Харків: ХНПУ, 2022. 41 с. Режим доступу: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/659ef4ed-181a-4094-ac8c-8aa52a92e700>
8. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання: підручник. Київ: Олімпійська література, 2017. 392 с.
9. Максимова О. О. Валеологічна освіта дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Київ: Слово, 2018. 88 с.
10. Пилипей Л. П. Основи фізичного виховання: навч.-метод. посіб. для самост. занять здобувачів. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2020. 102 с.
11. Соловей А. В. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей дошкільного віку: лекц. курс / А. В. Соловей. Львів: ЛДУФК, 2018. 76 с. Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/15889>

Викладачі:

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії та методики дошкільної
і спеціальної освіти

Наталія ЗАХАРАСЕВИЧ

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії та методики дошкільної
і спеціальної освіти

Надія КРАВЕЦЬ